



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 904/2016-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. decembra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon väzby [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou KRAUS & PARTNERS, s. r. o., Jasovská 23, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Rudolf Turanský, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 81/2016 a jeho uznesením zo 16. septembra 2016 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 88/2016 a jeho uznesením z 29. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. novembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], t. č. Ústav na výkon väzby [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní

vedenom pod sp. zn. 0 Tp 81/2016 a jeho uznesením zo 16. septembra 2016 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 88/2016 a jeho uznesením z 29. septembra 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 3. novembra 2016.

Zo sťažnosti vyplýva, že uznesením okresného súdu č. k. 0 Tp 81/2016-31 zo 16. septembra 2016 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 5 Tpo 88/2016-58 z 29. septembra 2016 bola právoplatne zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby. Podľa presvedčenia sťažovateľa uvedenými uzneseniami došlo k porušeniu označených článkov ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľ ďalej poukazuje na to, že napriek zásade subsidiarity, ktorú ústavný súd judikuje, je za porušovateľa jeho práv označený nielen krajský súd, ale aj okresný súd, keďže k porušeniu práv došlo primárne postupom okresného súdu a krajský súd vyslovil vo vzťahu k uvedenému porušeniu tzv. konvalidáciu. Z tohto dôvodu sa zásada subsidiarity právomoci ústavného súdu nedá použiť, keďže ide o svojvôľu.

Za najpodstatnejšie porušenie svojich práv považuje sťažovateľ postup okresného súdu, ktorý mu pred výsluchom a pred rozhodnutím o jeho návrhu na prepustenie z väzby nedoručil vyjadrenie prokurátora, ktorý v ňom trval na ponechaní sťažovateľa vo väzbe. Pritom sťažovateľa, ale ani jeho obhajcu s obsahom stanoviska prokurátora ani neoboznámil. Týmto postupom okresný súd neumožnil sťažovateľovi a jeho obhajcovi uviesť konkrétne argumenty voči stanovisku prokurátora žiadajúceho ponechať ho vo väzbe a voči konkrétnym skutočnostiam, ktorými prokurátor argumentoval v prospech nevyhnutnosti väzobného stíhania sťažovateľa.

V konaní o prepustenie z väzby teda okresný súd sťažovateľovi a jeho obhajcovi neumožnil oboznámiť sa s argumentmi prokurátora proti prepusteniu sťažovateľa z väzby.

Navyše okresný súd neumožnil sťažovateľovi dokončiť svoj prednes, v ktorom argumentoval inter alia nezákonným postupom pri výkone domových a iných prehliadok uskutočnených pred vznesením obvinenia ústavne nekonformným spôsobom. Absentoval

totiž zákonný odkaz a odôvodnenie neodkladnosti a neopakovateľnosti v príkaze na domovú prehliadku vydanom vo fáze preverovania, v ktorom sa vyžaduje riadne odôvodnenie neodkladnosti a neopakovateľnosti úkonu ešte pred začatím trestného stíhania. Navyše v týchto príkazoch absentuje odôvodnenie, na základe akých skutočností dospel okresný súd k záveru, že podozrivými z preverovanej trestnej činnosti sú práve osoby, u ktorých sa prehliadka vykonala. Napriek uvedenému však sudca okresného súdu nepovažoval za vhodné umožniť sťažovateľovi ukončiť jeho prednes. Sudca navyše vyhlásil, že nemá čas, aby si preštudoval trestný spis, pretože ide len o väzobnú vec. To, že nie je preukázané, aby sa sťažovateľ uvedenej trestnej činnosti dopustil, ale naopak, je preukázané, že v trestnom konaní zainteresovaný nebol, ho nezaujímal. To, že ide o odvetu vyšetrovateľa voči sťažovateľovi, ako aj ďalší prednes sťažovateľa, sudca vôbec nedal do zápisnice, ale ani ho neakceptoval a nemal vedomosť o obsahu trestného spisu. Podľa názoru sťažovateľa dosiaľ uvedené znamenalo aj porušenie zásady rovnosti zbraní, teda jedného zo základných pilierov trestného konania.

V písomnom odôvodnení sťažnosti podanej sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu sa poukazovalo na porušovanie zákonnosti pri rozhodovaní o prepustenie z väzby, na skutočnosť, že sudca okresného súdu nemal dostatočne preštudovaný spis, ako aj na skutočnosť, že spáchanie trestnej činnosti nie je preukázané. Obhajca tiež poukázal na už vytýkaný postup sudcu okresného súdu. Keďže následne krajský súd potvrdil dôvody okresného súdu, označené práva sťažovateľa tým taktiež porušil.

Na písomne podanú námietku sťažovateľa o zaujatosti sudcu okresného súdu sa doteraz zo strany okresného súdu, ale ani krajského súdu nijako nereagovalo.

Napokon sťažovateľ argumentuje, že nedoručenie najpodstatnejšieho podania vo vzťahu k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa je takým závažným porušením jeho práv, že ho treba jasne definovať ako porušenie práva na spravodlivý súdny proces, ktoré musí byť dodržiavané nielen v konaní vo veci samej, ale aj v rámci preskúmania dôvodnosti väzby. Tým, že sťažovateľovi nebola daná možnosť vyjadriť sa k argumentácii prokurátora, a to pred jeho samotným výsluchom, došlo k takému porušeniu práva, ktoré nie je možné odstrániť, ale ani napraviť žiadnym iným procesným úkonom. To isté sa vzťahuje

na domové a iné prehliadky vykonané ústavne nekonformným spôsobom pred vznesením obvinenia.

Sťažovateľ žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa čl. 17, čl. 46 ods. 1, čl. 50 ods. 3 Ústavy SR postupom ako aj Uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava zo dňa 16.9.2016, sp. zn. 0Tp/81/2016-31, ako aj porušovateľa v 2. rade a Uznesením Krajského súdu Trnava zo dňa 29.9.2016, sp. zn. 5 Tpo/88/2016-58 ako porušovateľa v 1. rade porušené boli.

2. Uznesenie sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava zo dňa 16.9.2016 sp. zn. 0Tp/81/2016 a Uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 29.9.2016 sp. zn. Tpo/88/2016 sa zrušujú.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 363,79 €, ktoré je povinný porušiť v 1. rade, Krajský súd v Trnave, povinný zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

Z podania obhajcu sťažovateľa (totožného s právnym zástupcom sťažovateľa v konaní vedenom ústavným súdom) zo 14. septembra 2016 adresovaného okresnému súdu označeného ako „Vec: obv. [REDACTED] – doplnenie žiadosti o prepustenie z vyšetrovacej väzby. - Vyjadrenie k stanovisku Krajskej prokuratúry Trnava k žiadosti o prepustenie z väzby [REDACTED].“ inter alia vyplýva: „Dňa 13.9.2016 cestou emailu nám bolo oznámené OS Trnava, sp. zn. 0Tp 81/2016 (15T), že dňa 16.9.2016 o 9.00 hod. na Okresnom súde Trnava bude vykonaný výsluch obv. [REDACTED] o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a zároveň bolo zaslané stanovisko Krajskej prokuratúry Trnava sp. zn. Kv 109/15/2200 k žiadostiam o prepustenie z vyšetrovacej väzby obv. [REDACTED] a obv. [REDACTED], ku ktorému sa zároveň vyjadrujeme. Čo sa týka stanoviska Krajskej prokuratúry Trnava na strane 2. a 3. je uvedené, že nie všetci podstatní svedkovia boli k veci vypočutí, tak s týmto nemôžeme súhlasiť. V predmetnej veci bolo vznesené obvinenie [REDACTED]. Dňa 13.9.2016 bol vypočutý bývalý riaditeľ

Daňového úradu v [REDACTED]. Dňa 14.9.2016 bola vykonaná konfrontácia obv. [REDACTED] a sv. [REDACTED]. Čo sa týka výsluchu ďalších svedkov ako to uvádza Krajská prokuratúra Trnava, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] k nerezovému plechu a [REDACTED] sa priamo nedotýkajú obv. [REDACTED], ktorý s predmetnou vecou nemá nič spoločné. Na strane 2. v predmetnom stanovisku Krajskej prokuratúry Trnava je uvedené, že [REDACTED] usvedčuje svojou výpoveďou sv. [REDACTED], s čím nemôžeme súhlasiť, pričom tento dňa 8.1.2016 uviedol, že jeho osobne nikdy [REDACTED] nepožiadaval, aby vystavil nejaké faktúry, prípadne iné ekonomické podklady. Že by [REDACTED] zastrešoval činnosť obv. [REDACTED], že by mu dával pokyny čo má robiť pri vyplatení nadmerných odpočtov DPH, nebolo doposiaľ v prípravnom konaní preukázané. Taktiež počas prípravného konania nebolo preukázané, že by obv. [REDACTED], obv. [REDACTED] a obv. [REDACTED] vytvorili organizovanú skupinu, že by [REDACTED] zabezpečoval riadenie činnosti organizovanej skupiny príkazmi, že by zabezpečoval všetky potrebné podklady a doklady, aby nelegálna činnosť bola zakrytá.“

Z uznesenia okresného súdu č. k. 0 Tp 81/2016-31 zo 16. septembra 2016 vyplýva, že ním bola inter alia zamietnutá žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, pretože väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku stále trvá. Podľa názoru okresného súdu treba mať za preukázané ovplyvňovanie svedkyne [REDACTED] sťažovateľom a [REDACTED]. Sťažovateľ na stretnutí s [REDACTED] po vykonaní domových prehliadok vyslovil voči nej aj verbálnu hrozbu, pričom ako príklad použil [REDACTED], o ktorom uviedol, že skončí na dlhé roky v base. Pokiaľ ide o stretnutie [REDACTED] so sťažovateľom, ako aj s [REDACTED] a jej manželom v kaviarni v Auparku [REDACTED] po vykonaní domových prehliadok treba uviesť, že síce medzi výpoveďou [REDACTED] a [REDACTED] je nesúlad v tom, kto z nich schôdzku inicioval, avšak vysvetlenie [REDACTED] v tom zmysle, že na tomto stretnutí išlo len o právne poradenstvo pre firmu [REDACTED], je nepresvedčivé, pretože firma [REDACTED] sa dostala do problémov práve vďaka fiktívnym dokladom vystavovaným na základe pokynov [REDACTED] a následným daňovými kontrolám, ktoré boli dôsledkom uplatnenia nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty práve vďaka týmto fiktívnym faktúram. Z toho je zrejmé, že na stretnutí zjavne muselo ísť o radenie sa, ako ďalej postupovať,

pričom aj účasť sťažovateľa na stretnutí má zmysel len v tomto ohľade, pretože len ťažko možno obhájiť, že by sťažovateľ na požiadanie svojho zaťa [REDACTED] išiel radiť a poskytovať právnu pomoc firme [REDACTED], s ktorou (ako sám uvádzal) nemal žiaden zmluvný vzťah. Ak by malo ísť skutočne o inú právnu pomoc (nesúvisiacu s trestnou činnosťou), potom nie je zrejmé, prečo by [REDACTED], resp. [REDACTED] kontaktovali jeden druhého práve bezprostredne po vykonaní domových prehliadok súvisiacich s trestnou činnosťou. Účasť sťažovateľa na tomto stretnutí len potvrdzuje výpoveď [REDACTED], ktorý podrobne popísal účasť sťažovateľa na páchaní trestnej činnosti. Z doteraz vykonaného vyšetrovania je zrejmé, že sťažovateľ, [REDACTED] a [REDACTED] vytvorili základ organizovanej skupiny pôsobiacej dlhší čas, v rámci ktorej sťažovateľ zabezpečoval riadenie činnosti organizovanej skupiny príkazmi, akým spôsobom konať pri páchaní trestnej činnosti, a pre prípad zistenia protiprávneho konania zabezpečoval všetky potrebné podklady a doklady tak, aby nelegálna činnosť bola zakrytá (bol navodený stav jej legálnosti), pričom na tento účel využíval svoje právnické vzdelanie. Na druhej strane podľa okresného súdu prípadné ďalšie výpovede [REDACTED] a [REDACTED] v žiadnom prípade nemôžu byť dôvodom na ďalšie trvanie väzby. Nemôže ním byť ani potreba vypočutia svedka [REDACTED], ktorý opakovane odmietol vypovedať z dôvodu, že by si mohol privodiť trestné stíhanie, pričom podľa vyjadrenia obhajcov obvinených proti [REDACTED] bolo medzičasom vznesené aj obvinenie. Rovnako už nie je ďalším dôvodom pre trvanie väzby ani potreba vykonania konfrontácie medzi [REDACTED] a [REDACTED] ako aj [REDACTED], keďže tieto konfrontácie už boli vykonané. Dôvodná je potreba opätovného výsluchu svedkyne [REDACTED], keďže táto ešte nebola vypočutá kontradiktórnym spôsobom po vznesení obvinenia. Dôvodná je aj potreba vypočut' [REDACTED] a [REDACTED] ako majiteľov [REDACTED]. To platí aj o [REDACTED]. Naproti tomu dožiadaný výsluch svedka [REDACTED] nachádzajúceho sa v Rakúsku nemôže byť zdrojom pre podozrenie z kolúzie, keďže tento svedok je vo výkone trestu.

Zo sťažnosti z 19. septembra 2016 podanej obhajcom sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 81/2016 zo 16. septembra 2016 vyplýva, že [REDACTED] vo svojej výpovedi z 15. januára 2016 uviedla, že od sťažovateľa nikdy nedostala žiadne pokyny, čo má vo svojej podnikateľskej činnosti robiť, pričom všetky pokyny dostávala od [REDACTED]. So sťažovateľom sa o svojej podnikateľskej činnosti nikdy nebavila. Pri výsluchu

22. marca 2016 [REDAKOVANÉ] tvrdila, že stretnutia v Auparku sa zúčastnil aj sťažovateľ a podal jej právnický výklad celej situácie, pričom ju presviedčal o tom, že sa nič nemôže stať, že polícia nič nemá, že „*vari z vody*“ a že pokiaľ pôjde na výsluch a odmietne vypovedať, nič sa nestane a nič nebude dokázané. Osobne pri podnikaní neprišla do kontaktu so sťažovateľom, čo sa týka vypisovania nadmerných odpočtov. [REDAKOVANÉ] v konfrontácii so sťažovateľom uviedol, že sťažovateľ ho nikdy nepožiadaval o vystavenie nejakých faktúr, resp. iných ekonomických podkladov v súvislosti s nejakými obchodmi. Ak sťažovateľ niečo potreboval, povedal to [REDAKOVANÉ], ktorý to tlmočil [REDAKOVANÉ]. [REDAKOVANÉ] mal osobne dojem, že sťažovateľ bol informovaný o všetkých aktivitách, ktoré [REDAKOVANÉ] robil, pričom v podstate on zastrešoval všetku činnosť [REDAKOVANÉ] a dával mu pokyny, čo a akým spôsobom má robiť, čo je potrebné zabezpečiť, aby sa v konečnom dôsledku mohlo požiadať o vyplatenie nadmerných odpočtov dane z pridanej hodnoty. Sťažovateľ dáva v tejto súvislosti rečnícku otázku, či bol dojem [REDAKOVANÉ] počas prípravného konania preukázaný. V súvislosti so stanoviskom prokurátora uvádzajúceho, že nie všetci podstatní svedkovia boli k veci vypočutí, sťažovateľ uvádza, že s tým nemôže súhlasiť, pričom doslovne opakuje svoje argumenty uvedené vo vyjadrení jeho obhajcu zo 14. septembra 2016, ktorým (okrem iného) reagoval na stanovisko prokurátora k jeho žiadosti o prepustenie z väzby. Sťažovateľ nemôže súhlasiť ďalej s prokurátorom, ktorý na neverejnom zasadnutí uviedol, že charakter tejto trestnej činnosti, jej sofistikovanosť a predovšetkým jej organizovaný prvok (spoločné konanie viacerých osôb na účely spáchania trestného činu) je práve tou skutočnosťou, ktorá výrazne zvyšuje väzobný dôvod, ktorý bol súdmi ustálený. Nejde teda podľa prokurátora o prostý väzobný dôvod uvedený v § 71 písm. b) Trestného poriadku, ale o väzobný dôvod podporený charakterom predmetnej trestnej činnosti. Podľa sťažovateľa je podstatné to, že počas prípravného konania sa nepreukázalo, že by sťažovateľ, [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] vytvorili organizovanú skupinu, v ktorej by mali rozdelenú prácu tak, že každý z nich vie, čo má robiť a ako sa majú rozdeliť finančné prostriedky. Sťažovateľ ďalej nesúhlasí s tým, že by orgány činné v trestnom konaní boli odkázané na vybavenie dožiadaní v Českej republike a v Rakúsku. Podstatné je, že sa v tomto smere nekonalo okamžite po 12. apríli 2016, kedy sa začalo trestné stíhanie voči obvineným, hoci išlo o väzobné stíhanie. V priebehu prípravného konania sa nepreukázalo, že by všetci obvinení mali prospech z predmetnej trestnej činnosti.

Dosiaľ boli vypočutí viackrát všetci obvinení a svedkovia, boli urobené konfrontácie a iné úkony, predmetné skutky sa stali ešte v roku 2012, sťažovateľ už v prvej žiadosti o prepustenie z väzby z 24. augusta 2016 uviedol, že bude napomáhať orgánom činným v trestnom konaní, nebude pôsobiť na svedkov a obvinených a bude sa zdržiavať v mieste bydliska.

Z uznesenia krajského súdu č. k. 5 Tpo 88/2016-58 z 29. septembra 2016 vyplýva, že ním bola inter alia zamietnutá sťažnosť podaná sťažovateľom proti uzneseniu okresného súdu č. k. 0 Tp 81/2016-31 zo 16. septembra 2016. Podľa názoru krajského súdu možno sa stotožniť so záverom okresného súdu, že i naďalej trvá podozrenie, že sa sťažovateľ dopustil trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný. Podozrenie v tomto smere dosiaľ vykonaným vyšetrovaním nebolo ani oslabené, ani vyvrátené. V tomto smere nedošlo od ostatného rozhodovania o väzbe sťažovateľa k zmene dôkaznej situácie. Vo vzťahu ku konkrétnym skutočnostiam, ktoré odôvodňujú trvanie kolúznej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, okresný súd správne uviedol výpočet dôkazov, ktoré ešte majú byť vykonané, a vo vzťahu ku ktorým pretrváva obava z kolúzneho správania sťažovateľa. K argumentom sťažovateľa je potrebné uviesť, že potrebu vykonávania dôkazov vyhodnocujú v prvom rade orgány činné v trestnom konaní. Je vecou vyšetrovateľa a dozorujúceho prokurátora viesť vyšetrovanie spôsobom, ktorý považujú za optimálny. Ingerencia sudcu pre prípravné konanie do tohto procesu je na mieste len v tom rozsahu, aby vyhodnotil prípadnú zjavnú neúčelnosť alebo neprimerané prietahy vo vyšetrovaní, ktoré by mali vplyv na rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby. Zo skutočností, ktoré vyplývajú z vyšetrovacieho spisu, nemožno konštatovať, že by zo strany orgánov činných v trestnom konaní došlo k takémuto postupu. Ak sa porovná celková dĺžka trvania väzby sťažovateľa s rozsahom trestnej činnosti, z ktorej je podozrivý, prípadne s výškou trestu, ktorú je možné uložiť, nejaví sa doterajšie trvanie väzby ako neúmerané. Je zrejmé, že v čase rozhodovania okresného súdu boli naplánované vyšetrovacie úkony a zároveň prebieha realizácia už skôr nariadeného dokazovania. Je správne odôvodňovať väzbu sťažovateľa organizovanou formou spáchania trestnej činnosti a postavením sťažovateľa v skupine osôb, ktorá mala túto trestnú činnosť páchať.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Na rozhodnutie o tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 17, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 0 Tp 81/2016 a jeho uzneseniu zo 16. septembra 2016, nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti uzneseniu okresného súdu bola prípustná sťažnosť ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa mal krajský súd v rámci opravného konania. Tým je zároveň v danom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu. Treba tiež poznamenať, že

sťažovateľ možnosť podania sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku proti uzneseniu okresného súdu aj využil.

Odlíšná je situácia vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá pre namietané porušenie čl. 17, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy smeruje proti postupu krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Tpo 88/2016 a jeho uzneseniu z 29. septembra 2016.

Za najvážnejšiu sťažnostnú námietku považuje sťažovateľ tvrdenie, že okresný súd mu nedoručil písomné vyjadrenie prokurátora k jeho žiadosti o prepustenie z väzby, čím mu malo byť znemožnené zaujať stanovisko k argumentácii prokurátora, čo treba považovať za nesúladne s právom na rovnosť zbraní a na kontradiktórnosť konania.

Uvedenú námietku sťažovateľa považuje ústavný súd primárne za neprípustnú, ale v konečnom dôsledku aj za zjavne neopodstatnenú.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natol'ko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

Z pohľadu ústavného súdu sa ako primárna javí skutočnosť, že námietku tvrdeného nedoručenia vyjadrenia prokurátora k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby sťažovateľ ani v konaní vedenom okresným súdom, ale ani v sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu (teda ani v riadnom opravnom konaní) nenamietal.

Vo svojich dôsledkoch to znamená, že hoci sťažovateľ formálne využil možnosť podať riadny opravný prostriedok proti uzneseniu okresného súdu, z materiálneho hľadiska vzaté uvedenú námietku v ňom neuplatnil. Vedie to k záveru, že vo vzťahu k tejto námietke vlastne nevyužil riadny opravný prostriedok, ktorý treba považovať za účinný prostriedok na nápravu ním tvrdeného porušenia práv. Zakladá to neprípustnosť tejto časti sťažnosti. K tomu treba navyše dodať, že sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že námietku neuplatnil v riadnom opravnom prostriedku z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto ani neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd prípadne postupoval podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ako to už bolo naznačené, námietka sa markantne javí aj ako zjavne neopodstatnená.

Tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého mu vyjadrenie prokurátora nebolo doručené, a preto naň nemohol reagovať, je v príkrom rozpore s obsahom listinných dôkazov, ktoré sťažovateľ predložil ústavnému súdu v rámci príloh podanej sťažnosti. Konkrétne z podania obhajcu sťažovateľa (totožného s jeho terajším právnym zástupcom) zo 14. septembra 2016 adresovaného okresnému súdu výslovne vyplýva, že sa vyjadruje k stanovisku prokurátora k žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby. Explicitne sa tu uvádza, že 13. septembra 2016 bolo obhajcovi sťažovateľa elektronicky oznámené okresným súdom, že 16. septembra 2016 sa vykoná výsluch sťažovateľa v súvislosti s jeho žiadosťou o jeho prepustenie z väzby, a zároveň mu bolo zaslané stanovisko prokurátora k žiadostiam sťažovateľa a ďalšieho obvineného o prepustenie z väzby. Z podania vyplýva aj pomerne obsiahla argumentácia reagujúca na vyjadrenie prokurátora. Obdobne obhajca sťažovateľa v písomnej sťažnosti z 19. septembra 2016 smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby znova poukazuje na stanovisko prokurátora a uplatňuje voči nemu konkrétne výhrady, ktoré sú v podstate totožné s výhradami uvedenými už predtým v podaní zo 14. septembra 2016.

Ústavný súd považuje za potrebné konštatovať celkom konfúzny obsah uvedenej časti sťažnosti, ktorá sa javí byť v priamom rozpore so skutočnosťou jednoznačne vyplývajúcou z predložených listinných dôkazov.

Aj niektoré ďalšie námietky uplatnené v sťažnosti považuje ústavný súd za neprípustné, a to v podstate z rovnakého dôvodu, ako v predchádzajúcom prípade.

Ide predovšetkým o námietku neumožnenia sťažovateľovi dokončiť prednes pred okresným súdom v rámci rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, hoci argumentoval okrem iného nezákonným postupom pri výkone domových a iných prehliadok realizovaných ústavne nekonformným spôsobom pred vznesením obvinenia, pričom sudca okresného súdu mal vyhlásiť, že nemá čas na preštudovanie trestného spisu, pretože ide len o väzobnú vec, a skutočnosti, o ktorých chcel hovoriť sťažovateľ, ho nezaujímali.

Ďalej ide o skutočnosť, že na písomne podanú námietku zaujatosti sudcu okresného súdu okresný súd, ale ani krajský súd nereagovali (tým menej o námietke rozhodli). Hoci

toto pochybenie sudcu okresného súdu sťažovateľ a obhajca napadli písomnou sťažnosťou, krajský súd na to neprihliadol a odignoroval to.

Ako to bolo už naznačené, ani tieto námietky sťažovateľ v podanom riadnom opravnom prostriedku neuplatnil, čo bráni možnosti uplatniť tieto námietky v konaní vedenom ústavným súdom. Navyše, pokiaľ ide o poukaz na namietanú zaujatosť sudcu okresného súdu, zo sťažnosti, ale ani z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, nijako nevyplýva, kedy bola námietka zaujatosti podaná a aký mala konkrétny obsah. Rovnako nebola predložená ani sťažnosť podaná proti pochybeniu sudcu okresného súdu.

Za zjavne neopodstatnenú považuje ústavný súd námietku sťažovateľa, podľa ktorej v doterajšom priebehu prípravného konania nebolo preukázané, že by sa dopustil trestného činu, pre ktorý je stíhaný, pričom spochybňuje aj danosť obavy z kolúzie zakladajúcej dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Podľa názoru ústavného súdu argumentácia okresného súdu a na ňu nadväzujúca argumentácia krajského súdu sa javí ako veľmi podrobná a postačujúca, a to najmä vzhľadom na to, že sa v nej poukazuje na konkrétne vykonané dôkazy. Práve preto nejde o argumentáciu arbitrárnu a prijaté závery nie sú ani zjavne neodôvodnené. Treba tiež v danej súvislosti poznamenať, že ústavný súd nie je „skutkovým“ súdom, sám dôkazy nevykonáva a vychádza z popisu skutočností uvádzaných všeobecnými súdmi. Práve tento sa javí ako dostačujúci a presvedčivý.

Navyše ústavný súd dodáva, že bez ohľadu na dosiaľ uvedené úvahy treba sťažnosť v každom prípade považovať za zjavne neopodstatnenú vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy.

Rozhodovanie o väzbe (a v rámci toho aj o ponechaní vo väzbe) je *ratione materiae* súčasťou čl. 5 dohovoru. Aspekty väzby majúce hmotnoprávnu povahu sú v prípade rozhodovania o vzatí do väzby súčasťou čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru a procesnoprávne aspekty rozhodovania o väzbe sú súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru (za mnohé ďalšie Knebl

proti Českej republike, Altinok proti Turecku, Gál proti Slovenskej republike, Osváthová proti Slovenskej republike, II. ÚS 386/2016).

Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o väzbe musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru, resp. čl. 46 a nasl. ústavy. So zreteľom na to, že čl. 6 dohovoru, a teda ani čl. 46 a nasl. ústavy sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, tieto garancie sú v prípade rozhodovania o väzbe súčasťou čl. 5 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy (mutatis mutandis II. ÚS 108/08, II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013).

Z dosiaľ uvedeného vyplýva, že na rozhodovanie o väzbe spravidla nemožno aplikovať sťažovateľom označený čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy, ale prichádza do úvahy právna kvalifikácia podľa čl. 17 ústavy. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy teda už na prvý pohľad nemohlo dôjsť, a preto bolo potrebné v tejto časti sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2016